

Ur-Baptistisk Pingst brev 162

Väckelsens vägar fram till... - del 11

Mängden avoga uttryck som Romerska Katolska Kyrkan kom att använda, mot de som sågs vara avfälliga från och motståndare till – denna "den apostoliska"/ "enda och sanna kyrkan" – var inte nådiga. Exempelvis: heretiker, sekterister, söndrare, kättare, splittrare, dissidenter och separatister. Den svenska statliga kyrkan i Sverige, kom att fånga upp somliga av dessa synonymer – och göra till sina mot självständighetsivrare och oliktankare inom "läseriet". Men också frikyrkorörelsen före baptismen, gjorde vissa uttryck till slagord mot det nya "väckelsefolket". Citerar vidare ur Dr Sture Järpemos skrift (sid. 141-144), och börjar med kvinnans brev till Wiberg i USA:

"Hon omtalar, att Wibergs dopbok vållat stark reaktion från fr a tre av Stockholms präster, de var hovpredikanten Tham och inte oväntat de sedvanliga väktarna N J Ekdahl och J W Beckman. Men även "de kristna" d v s med vårt språkbruk läsarna (de allmänt frikyrkyrkliga, min anm.) 'hålla för ögonen och stå emot med båda händerna, när de får se den och säga: "Tag bort, den olycksaliga boken!"' Hon fortsätter: 'För bröderna, och de som hava familj, kan det väl gå an, att vara blott inom familjen, men jag, och flera med mig, som ingen familj hava, för oss är det smärtsamt att stå där allena och bortstötta, eller helt och hållet avsondrade från ett gemensamt brödraband.' Detta brev är viktigt också ur den synpunkten att det belyser den betydelsefulla församlingsgemenskapen väntades skänka fr a den ensamma kvinnan och hennes medsystrar. De hade tillhört den allmänna gemenskapen med "de kristna" eller "de trogna". Nu stod de isolerade och längtade efter ny gemenskap men på den grund som de ansåg vara den enda bärande: en församling tillkommen i nytestamentlig ordning, vilket för dem betydde baptismen.

När Wiberg trots upprepade anmaningar om att återvända och taga itu med dessa problem ändå dröjde, tog körnären Forssell initiativet. I brev till Wiberg i september 1854, den första initierade källan till kunskapen om stockholmsbaptismen, redogör han för de mått och steg som tagits från början på hans eget initiativ. Många hade alltså blivit besvikna i väntan på Wibergs hemkomst. Situationen blev till slut ohållbar, varför Forssell beslöt sig att utnyttja sina gamla förbindelser i Hamburg. Han uppmanade P F Hejdenberg att följa med på resan. Forssell och Hejdenberg döptes av tyska baptister den 21 maj. Två dagar senare avskiljdes Hejdenberg som evangelist och dopförrättare och med uttrycklig rätt att utdela nattvarden till baptister som döptes. Detta

innebar, att församlingar kunde bildas i Sverige (dock i Vällersvik och Göteborg hade det bildats en eller ett par baptistförsamlingar redan 1848 genom F O Nilssons försorg, min anm.) Efter hemkomsten gick utvecklingen snabbt. Först måste Hejdenberg inställa sig för rannsakingar i religionsmål i Dalarna. Men domen bildligt talat på fickan uppehöll han sig därefter cirka en månad i landskapet och trotsade myndigheterna genom att döpa inte mindre än 103 personer från Orsa och Älvdalens socknar. Färden gick därefter till Östergötland, där flera personer döptes. I mitten av augusti döptes så de första baptisterna i Stockholm. De uppges till ett antal av elva personer...

Det första dopet ägde rum i de fria vid Svindersvik utanför Danvikstull. Man räknar med att dopkandidaterna först undervisats och avlagt bekännelse inför församlingen. Efter dopet samlades man enligt baptistisk sed för att doptillfället för att fira 'Jesu döds åminnelse'. Därmed var församlingen konstituerad...Den lilla församlingens första lokal var belägen i två små hyrda rum i Köpmangatan 16 i Gamla stan...I dessa rum samlades man till överläggningar, uppbyggelsestunder och även offentliga gudstjänster. Möllerswärd och Hejdenberg omtalas som de som ledde mötena d v s då de befann sig i staden. Några större förändringar i medlemsantalet inträffade inte före Wibergs återkomst i oktober 1855.

Traditionen omtalar, att de amerikanska baptisterna försett Wiberg med en hustru, vilket de tydligen ansåg han behövde för sitt uppdrag. Hon, Caroline Lintemuth, var uppväxt inom baptismen och kunde således bli en förebild vid utförandet av de sysslor som särskilt vilade på kvinnorna i församlingen. Hon har också fått epitetet "den svenska baptismens moder"...Makarna Wiberg mottogs den 7 oktober av sina baptistiska vänner. Redan tre dagar senare tillsattes Wiberg och Möllerswärd till församlingens äldste och vid följande sammanträde Erik Johansson och Forssell till tjänare eller diakoner. Den 11 november hade man lyckats hyra en lokal för möten även på Söder, belägen vid Besvärnuvarande Brännkyrkagatan. Vid 1855 års slut räknade församlingen 49 medlemmar, av vilka 14 döptes under året."

Sigvard Svärd